

Robert Goddard
Bloedband

Band 1

2010
Stichting Uitgeverij XL
Den Haag

Hoofdstuk 1

De mededeling van mijn moeder dat mijn oom bij haar logeerde kwam als een verrassing. Het was de eerste verrassing van vele die zouden volgen. Maar misschien wel de grootste van allemaal. Omdat ik nooit meer dan één oom had gehad. En die was volgens zeggen gestorven tijdens de Blitz, de Duitse bomaanvallen op Londen in 1940.

Ik belde haar van Heathrow, zodat ze ongeveer wist wanneer ik thuis zou zijn. Ik had niet genoeg kleingeld voor een lang gesprek. 'We moeten het kort houden,' zei ik. Misschien dat het daarom zo rauw op mijn dak viel. We hadden elkaar de week ervoor een paar keer gesproken, toen ik nog in Houston was. Toen had ze niets over oom Eldritch gezegd. Misschien had ze het niet durven opbrengen. Misschien was ze er toen nog niet zo zeker van dat ik inderdaad mijn aantrekkelijke bestaan in Texas, zoals zij dat altijd noemde, zou opgeven. Zodat de onthulling dat de oude man helemaal niet dood was, me nog even kon worden bespaard. Maar ik had doorgezet en was vertrokken. Dus nu moest ze er wel mee voor de draad komen. En dat een direct kruisverhoor haar bespaard bleef, was mooi meegenomen.

'Ik had het je al eerder moeten zeggen, lieverd, maar je oom is komen logeren.'

‘Mijn óóm?’

‘Eldritch. De oudere broer van je vader.’

‘Maar... die is dood.’

‘Nee, schat. Dat moesten we alleen altijd van je vader zeggen. Maar Eldritch is springlevend.’

‘Hoe kan dat nou? Waar heeft hij dan mijn hele leven gezeten?’

‘In de gevangenis. In Ierland.’

‘Wát?’

‘Ik leg het je allemaal wel uit als je thuis bent.’

‘Wacht even.’ Maar de piepjes die het afbreken van de verbinding aankondigden klonken al door. ‘Laten we nou...’

‘Tot straks, schat,’ riep mijn moeder en ze hing op.

Misschien had ik haar wel dankbaar moeten zijn. Zonder moeders donderslag bij heldere hemel had ik me anders vermoedelijk de hele reis naar Paignton, evenals de nachtvlucht uit Houston, af zitten vragen hoe ik het had kunnen laten gebeuren dat een onenigheid met de financiële directeur van Sanderstead Oil tot mijn ontslag had geleid, met ook nog eens rampzalige gevolgen voor mijn verlovings met zijn dochter. Omdat ik het zo had gewild, zou het eerlijke antwoord zijn geweest. Omdat zowel de baan als de verlovings te mooi geweest was om waar te zijn, en ik jong genoeg was voor beide een waardiger ver-

sie te vinden. Maar dat ik daar nog niet zo zeker van was, sprak ook vanzelf. Enerzijds was ik optimistisch en vol energie, maar anderzijds vond ik dat ik knap stom was geweest.

Niettemin maakte ik me geen zorgen over mijn eventuele terugkeer in de oliewereld, wanneer dan ook. Met de opkomst van de velden in de Noordzee was er voor een geoloog met mijn papieren overal plaats genoeg. Maar eerst wilde ik een paar weken in Paignton doorbrengen, tot rust komen en dingen op een rijtje zetten. Ook had ik in de twee jaar na de dood van mijn vader te weinig met mijn moeder opgetrokken. Ze had het druk met het pension, vooral in de zomer, maar ik wilde nu toch met eigen ogen zien of het haar wel zo goed ging als ze beweerde.

Na het nieuws over mijn oom waren die gedachten natuurlijk voorlopig van de baan. De wat zakelijke toon van mijn moeder kon de enorme omvang van wat ze in feite had gezegd toch niet verbloemen. Eldritch Swan, de man met die vreemde voornaam en twijfelachtige reputatie, was níét een van de duizenden Londenaren die in 1940 door de Luftwaffe waren gedood. Zijn dood was een leugen. En ik realiseerde me na korte tijd dat zijn leven dat misschien ook wel was geweest. Ik had nooit iets over hem gehoord wat kon verklaren waarom hij tientallen jaren in een Ierse gevangenis zou moeten zitten. Mijn

vader had het kennelijk beter gevonden dat ik de waarheid over zijn broer niet te weten kwam. Of misschien vond hij wel dat het voor hem zelf beter uitkwam als ik daarover niets wist. Sociaal gezien valt er beter te leven met een dood familielid dan met een achter de tralies. Stel je voor dat ik me tegenover de burens versprak over die oom Eldritch van me die in de bak zat. Dat zou een ramp zijn geweest. Die er natuurlijk toe zou hebben geleid dat grootvader zijn zoon zou willen verstoten. Die kans was groot geweest. Maar hij was nu al meer dan twintig jaar dood, en de waarheid was nooit aan het licht gekomen. Tot nu dan.

Mijn grootvader van vaders kant, George Swan, was een ingenieur die tot de hogere management-regioenen bij de East African Railways and Harbours Administration was opgeklommen, eerst in Kenia, daarna in Tanganyika. De oudste zoon werd Eldritch genoemd, omdat dat de meisjesnaam van zijn moeder was. Zijn tweede zoon, mijn vader, kreeg voor de rest van zijn leven de wat meer conventionele naam Neville toegekend. Het verschil zou profetisch blijken. Eldritch, die volgens pa ‘overal in Europa de bloemetjes buitenzette’, moest op een gegeven moment vanwege het uitbreken van de oorlog terug naar zijn vaderland, waar hij op een avond in de herfst

van 1940 aan een baccarattafel in een speelhuis in Mayfair voluit werd geraakt door een Duitse bom. Mijn vader, die een veel minder dure opleiding genoten had dan zijn broer, wat hij dan ook geregeld te berde bracht, werkte in die tijd echter voor een cargadoor in Dar es Salaam en vocht voor zijn land met het Eighth Army in Noord-Afrika en Italië. Na afloop van de oorlog werd hij overgeplaatst naar het kantoor van zijn bedrijf in Londen, waar mijn moeder als typiste werkzaam was. Verkering, huwelijk, ouderschap en een huis in een nette voorstad volgden naar behoren.

Mijn eerste herinneringen gaan terug naar ons huis in Stoneleigh. De spoorlijn liep achter ons langs en met mooi weer nam mijn moeder me, als mijn vader naar het station vertrokken was, mee de tuin in om naar hem te kunnen wuiven als de trein naar Waterloo voorbij kwam denderen. Dit werd allemaal definitief anders toen grootvader en grootmoeder in de zomer dat ik acht was binnen een paar maanden na elkaar kwamen te overlijden. Vader erfde toen wat hij altijd vaagjes zou blijven omschrijven als een 'aardig bedragje'. Hij kon het bevrachten van schepen nu in elk geval vaarwel zeggen en een pension kopen in Paignton, het vakantieoord aan zee waar we enige zomers hadden doorgebracht. Waarbij overigens wel heel wat overredingskracht van moeders

zijde aan te pas was gekomen om die stap te nemen. Zij was altijd de meest ondernemende van de twee. Mijn vader was een behoedzaam man, die al bij het minste of geringste uit het lood geslagen werd. Maar leugenachtig? Daar had ik hem nooit voor aangezien. Tot nu dan.

Voor een kind was het heerlijk in Paignton. Zanzibar, zoals vader het pension had genoemd, lag maar op een paar minuten van het strand. De hele zomer lang genoot ik van zon, zee en zand. De extra attracties op de pier, de langstreckende kermissen op het dorpsplein, de ritjes in de open bus naar Torquay, het van steen op steen springen bij laagwater – de grote winnaar bij onze verhuizing naar Devon was ik.

Normaal gesproken zou het me nogal wat moeite hebben gekost me dat te herinneren toen ik halverwege een kille grijze middag in maart uit de trein stapte. Voor het volwassen oog is de Torbay Road, die van het station naar de Esplanade loopt, een deprimerende straat vol winkeltjes met strandspulletjes en speelautomaathallen. De wandeling daartussendoor, rugzak op de rug, koffer aan de hand, had een aardige aanslag op mijn gemoed beloofd. Nooit zouden de olieachtige bekoringen van Houston me zo aantrekkelijk hebben geleken.

Maar nu had ik op weg naar de zeezijde maar nau-

welijks oog voor mijn omgeving. In Zanzibar wachtte mij een dode oom. En een moeder die me heel wat uit te leggen had.

Zanzibar was indertijd zijn bestaan begonnen als een van een rij victoriaanse huizen in een doodlopende zijstraat van de Esplanade. Het werd evenals bij de meeste burens geleidelijk aan opgetooid met de standaardattributen van de plaatselijke toeristenindustrie: een koekoekvenster in het dak, gestreepte markiezen boven de andere ramen en het portaal, een palmboom buiten bij de voordeur (tijdens het seizoen aangevuld met potplanten en hangmanden), duidelijk zichtbare stickers van de AA en andere toeristenverenigingen, een lichtbak in het raam van de benedenverdieping die aangaf of er nog kamers vrij waren. Het was van mijn achtste tot mijn achttiende mijn thuis geweest en dat was het in veel opzichten nog steeds. Het zat volgepakt met herinneringen. Het hield, ongeacht hoe lang of hoe ver weg ik ook was, een deel van me vast.

De markiezen waren nu omhoog. De palm had duidelijk te lijden gehad van het weer. En het verlichte bordje met VOL straalde geen grote bedrijvigheid uit. Maar er was in elk geval toch één gast – één heel speciale gast. Tenzij je hem als lid van de familie beschouwde, waar ik nog niet zo zeker van was.

Mijn moeder moet me hebben staan opwachten. Toen ik op de voordeur toeliep, verscheen ze in de deuropening, onberispelijk gekapt en gekleed, als altijd, met een brede glimlach bij het zien van haar enige kind. ‘Daar ben je dan, lief,’ riep ze. ‘Kom gauw binnen.’

We omhelsden elkaar in de gang, en het geurvleugje van haar lelietjes-van-dalenzeep riep moeiteloos het verleden op. Hoe was de reis geweest? Wilde ik wat eten? Kon ze iets voor me halen? Het was het normale thuiskomstritueel, en ze repte met geen woord over het nieuws waarmee ze me aan de telefoon had geconfronteerd. Ik had graag thee en een plak Dundee cake en liep achter haar aan naar de keuken, waar Bramble, de nietsnut van een kat die ze na de dood van mijn vader had aangeschaft, na een vluchtige blik naar mij de benen nam.

‘En, waar is hij nu?’ vroeg ik toen ze de ketel aanklikte, om te voorkomen dat ze anders monter zou losbarsten in een hele serie vragen over mijn werk en de voormalige verloofde die ze nog nooit had gezien (en nu ook nooit zou zien) als ik niet de toon zette.

‘Bedoel je Eldritch?’

‘Nee, mam, ik bedoel die andere ex-bajesklant die je net in huis hebt genomen.’

‘Je hoeft niet zo sarcastisch te doen.’ Ze schepte thee

in de pot. 'En noem hem geen ex-bajesklant.'

'Maar dat is hij toch?'

'Hij is er op het moment niet. Hij gaat bijna elke dag naar Torquay. Wat hij volgens mij wat... wereldser vindt dan Paignton.'

'Ja, hij zal wel wat achter zijn geraakt met allerlei wereldse dingen, neem ik aan.'

Moeder zuchtte. 'Het spijt me dat dit je zo rauw op je dak viel, Stephen. Echt. Ik kan er niets aan doen. Je vader was onvermurwbaar. En je grootvader ook.

Ze schaamden zich voor Eldritch. Dus wat moest ik dan? Ik had hem zelfs nog nooit gezien. Ik had geen idee wat er allemaal aan de hand was.' Het water in de ketel kookte inmiddels. Ze goot het in de theepot en schoof de deksel rammelend terug op zijn plaats.

'Ze zeiden dat hij nooit meer zou vrijkomen. Waarvoor we maar beter konden doen alsof hij dood was.'

'Maar nu is hij dan toch vrij. Of is hij soms gevlucht?'

'Doe niet zo raar, schat. De man is nu oud.'

'Hoe is hij hier terechtgekomen?'

'Hij kon nergens anders heen. Ik heb na de dood van je vader het Ierse Gevangeniswezen geschreven en gevraagd het overlijden van zijn broer aan Eldritch door te geven. Daardoor wist hij waar hij me kon bereiken. Hij schreef me kort voor Kerstmis, zei dat ze hem zouden vrijlaten, en vroeg of hij mocht komen logeren tot hij zijn draai weer had gevonden. Daar